

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 19:04

יציאת השבת: 20:03

ט' אייר תשע"ז

גיליון מס' 315

שאל אביך וירגידך

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

לשמור על הזהות העצמית

הפרשה פותחת במות שני בני אהרון הכהן. נדב ואביהו מכונים "בקרובי". הקב"ה רואה אותם כאנשים הקרובים אליו. הרי היו להם כוונות טובות - הם רצו להתקרב, להתאחד, לתקשר באופן האינטימי ביותר עם הקב"ה. מובן שהקב"ה מעוניין בקרבתם של בני האדם, אך בכל זאת קיימים גבולות המגדירים את אופייה של הקרבה הזו. נדב ואביהו חצו את הגבול... ולכן התגובה של הקב"ה הייתה בהתאם.

כאשר התורה מנסה להגדיר את מערכת היחסים בין הקב"ה לעם ישראל, היא בוחרת להשתמש במושג "כורת ברית". אם נתעמק במשמעות המילולית של המושג הזה נגלה, שקיימת בתוכו סתירה פנימית. "כורת" - מלשון כריתה, חיתוך, ניתוק דבר אחד מדבר אחר ולעומת זאת - "ברית" - משמעותה, הצטרפות או התאחדות סביב מכנה משותף אחד! המהר"ל מסביר, שהדרך הטובה ביותר להתקרב למישהו, איננה לוותר על כל מה שיש ברשותנו, אלא "לכרות" מעצמנו חלק מסוים, חלק מיוחד ולחלוק אותו עם הזולת. בדרך שכזו, תמיד יישאר בנו הרצון להיות קרובים אל אותו האדם, משום שיש ברשותו חלק כל כך משמעותי מה'עצמי' שלנו. יחד עם זאת, במצב כזה אנו עדיין מצליחים לשמור על הזהות הייחודית שלנו. מדובר ביכולת שלנו לדעת, היכן להציב את הגבולות שלנו. אם נצליח להציב את הגבולות בחוכמה, נוכל להגיע לקרבה בריאה וטובה עם כל אדם בעולם.

לפני שהקב"ה העניק לנו את התורה במעמד הר סיני, הוא ציווה על משה רבנו לקבוע גבול, מעין גדר דמיונית, שתקיף את כל הר סיני ותמנע מאנשי העם להתקרב אל ההר הקדוש. ההוראה הזו הייתה כנראה כל כך חשובה, עד שהתורה חוזרת עליה שלוש פעמים.

"קירבה גדולה מדי" הייתה מעין 'מבחן יהודי' לאורך כל הדורות. יש בנו רצון וכמיהה עמוקים ביותר להושיט יד, לתקן את העולם כולו, להביא שלום עולמי ולזרז את ביאת המשיח. כאשר קיימת בנו להיטות כה גדולה להשפיע על העולם, אנו עלולים לרוץ מהר מדי, לכיוון הלא נכון.

כל הצלחה בחיים תלויה בידעה, לאן אנו הולכים ואיזה מרחק עלינו לעשות. קיימת חשיבות רבה לניצול הדחפים שלנו בכמות הרצויה, במקום הנכון ובזמן הנכון. יתכן וזוהי הסיבה, שבשלה העיר ירושלים - המקום הקדוש ביותר ליהדות - היא עיר 'מוקפת חומה'.

אש התורה/הרב שרגא סימנט

1. מדוע אהרון שהיה כהן גדול מוזהר שלא יבוא בכל עת אל קודש הקודשים? (ט"ז, ב' רש"י) מפני שה' נראה שם תמיד בעמוד הענן, ולפי ששם גילוי השכינה יזהר שלא ירגיל עצמו לבוא לשם.
2. מתי יכול אהרון להיכנס לפני ולפנים? (ט"ז, ב' רש"י) אהרון יכול להיכנס רק ביום הכיפורים.
3. "בזאת יבוא אהרון אל הקודש" - מה מרמזת לנו המילה "בזאת"? (ט"ז, ג' רש"י) בזאת בגימטריה 410, רמז לביהמ"ק הראשון שעמד 410 שנה.
4. באילו בגדים משמש אהרון בבואו לפני אל הקודש ומדוע? (ט"ז, ד' רש"י) אהרון משמש לפניו בלבוש כהן הדיוט, ב-4 בגדים של בוך-בגדי לבן. שאם יכנס ב-8 בגדי הכהן הגדול הרי יש בהם זהב, וזהב מזכיר את חטא העגל ואין קטגור נעשה סניגור.
5. כמה פעמים היה הכה"ג טובל ומקדש ידיו ורגליו ביוה"כ ומדוע? (ט"ז, ד' רש"י) הכה"ג היה עושה חמש טבילות ובכל טבילה שני קידושי ידיים ורגליים בכיור, וזאת כאשר החליף מבגדי זהב ללבן ומבגדי לבן לזהב.
6. מה עשה אהרון עם שני השעירים וכיצד נקבע גורלו של כל שעיר? (ט"ז, ח' י') אהרון עשה גורלות בין השעירים, מי שעלה עליו הגורל לה' - הקריבו לחטאת ומי שעלה עליו הגורל לעזאזל - שילח אותו לעזאזל המדברה.
7. מה פירוש המילה עזאזל? א. זהו הר עז וקשה, צוק גבוה. ב. נחלק את המילה לשתיים עז/אזל (נגמר), השעיר המשתלח מתפרק איברים איברים ונושא עוונותיהם של בני"י וכך היה מתכפר להם.
8. השעיר משתלח ע"י "איש עיתי" - מיהו? (ט"ז, כ"א רש"י ושפתי חכמים) איש המוכן לכך מיום אתמול, ונקרא כך כי אדם זה מורגל ללכת לשם הרבה.
9. מתי נגנזה הצלוחית של שמן המשחה? (ט"ז, ל"ב רש"י) צלוחית שמן המשחה נגנזה בימי יאשיהו.
10. מי קודם לכל אדם להתמנות תחת הכה"ג ומניין? (ט"ז, ל"ב רש"י ושפתי חכמים) בנו של הכה"ג מתמנה תחתיו, למדים זאת מהמילים: "ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו".
11. על מה נאמר "תבוא נפש ותכפר על הנפש"? (י"ז, י"א רש"י) כיוון שנפש בשר של כל בריה תלויה בדם, לכן דם קרבן הבהמה

מעלת התורה

בכפר מבודד אחד התושבים היו סוחבים בנודות ובכדים את המים לבתיהם מהנהר הסמוך. יום אחד החליטו כמה מנכבדי הכפר לבקר בעיר הגדולה. בסיועם בעיר הם ראו שבכל בית הייתה חתיכת ברזל קבועה בקיר וכשהיו מסובבים אותה היה יוצא מים, ממש מדהים. בסוף הסיוע הם החליטו לקנות כמות גדולה של חתיכות ברזל כאלו ולקבוע אותם בבתי הכפר. כשהגיעו לכפר הייתה שמחה גדולה לשמע הטכנולוגיה החדשה שסוף סוף תחסוך להם את הטרחה הגדולה של הבאת מים מהנהר. תוך כמה ימים התקינו בכל בתי הכפר את הברזלים על הקירות, וניתן האות לסובב את הברזים... אבל שוד ושבר! אין ולו טיפת מים. מיד הם הזמינו את בעל-המלאכה שאצלו קנו את הברזים. הוא הגיע בלווית עשרות עובדים לאחר שאמרו לו שמדובר בכמה מאות לקוחות מאוכזבים. כשראו כך כולם התגלגלו בצחוק גדול ואמרו: "וכי חשבתם שהברז מביא מים? הברז הוא רק אמצעי להביא מים מהנהר אבל כשהוא לא מחובר לנהר אין לו שום חיות ושימוש..." (הרב יעקב גלינסקי)

"בְּזֹאת יָבֵא אֱהָרֹן אֶל-הַקֹּדֶשׁ..." (ויקרא טז, ג') התורה מתארת לנו את הציווי וההיתר שניתן לאהרון הכהן לבוא אל קודש הקודשים, רק יום אחד בשנה - ביום "כ" שם במקום המקודש ביותר יש לבוא אחרי הרבה הכנות ורק ביום המקודש ביותר. שאלו חז"ל: "ממזר שהוא תלמיד חכם וכהן גדול שהוא עם הארץ, מי קודם למי לברך ראשון?"

ממזר! שהוא תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ? ומניין לומדים? שנאמר: 'קָרָה הִיא מִפְּנֵי נִים וְכָל תְּפִיפָה לֹא יִשְׁוּ בָהּ' - התורה יקרה יותר מכהן גדול גדול הנכנס לפני ולפנים - לקודש הקודשים" (הוריות יג').

אמר רבי ישראל מסלאנט כמה גדולה וחשובה היא קדושת התורה, שהרי האדם המקודש ביותר בעם ישראל - הכהן הגדול, והיום המקודש ביותר בשנה - יוה"כ, והמקום המקודש ביותר בעולם - קודש הקודשים, אם נחבר שלש קדושות אלו ביחד, אין לתאר גודל הקדושה הזמן והמקום.

אך התורה הקדושה כוללת בתוכה מעלות נשגבות וקדושה גבוהות יותר משלשת הקדושות הכי גבוהות בעולם מכהן גדול הנכנס לפני ולפנים ביום הכיפורים.

התורה היא נהר מים חיים, אדם יכול לקנות לעצמו כל מיני חכמות חדשות, אבל כל עוד שהוא לא מחובר אל נהר המים, לא יעזרו שום טכנולוגיות ועזרים וחכמות. בלי החיבור הזה - התורה הקדושה, אין שום חיות כלל!

התורה שייכת לכולנו, אין לאף אחד בעלות על התורה, היא מונחת בקרן זוית, כל הרוצה לבוא וליטול ממנה יכול. אך תפקידנו לא להשאיר אותה בקרן הזווית אלא ליטול אותה ולהכניסה לחיינו, ליצור את החיבור בין הברז לנהר, בין הנשמה שלנו למקור החיים שלנו. אדם שזוכה מעט לטעום ממנה ולהתעלות יוצר לעצמו קדושה גדולה יותר מכהן גדול.

חיזוק יומי

שנזרק על המזבח כיפר על נפש האדם.

12. **מעשיהם של מי מקולקלים משאר האומות? (י"ח, ג' רש"י)**
מעשיהם של המצריים והכנעניים מקולקלים מכולם.

13. **איזה מקום מקולקל מכל המקומות? (י"ח, ג' רש"י ושפתי חכמים)**
המקום שבו ישבו בני"י כשהיו במצרים והוא ארץ גושן.

14. **"איש אימו ואביו תיראו". מדוע הקדים הכתוב את האם לפני האב ביראה, ואילו בעשרת הדברות בכיבוד הורים הקדים האב לאם: "כבד את אביך ואת אימך"? (י"ט, ג' רש"י)**

כי דרך הבן שהוא ירא מאביו יותר מאימו, לכן הקדים האם לאב שירא גם מאימו, אך בכיבוד הורים ידוע שהבן מכבד את אימו יותר כי היא משדלת אותו בדברים ובפינוק ומדברת איתו ברכות, לכן הקדים את האב כדי שיכבד גם אותו.

15. **מדוע נסמכה שמירת השבת למורא אב? (י"ט, ג' רש"י)**
ללמדנו, שאם יאמר לך האב לחלל את השבת אל תשמע וכן בשאר המצוות.

16. **מהו מורא ומהו כבוד?**

(י"ט, ג' רש"י)

מורא - לא ישב במקום המיוחד לאב, לא יסתור את דברי אביו לומר שאינו צודק ולא ידבר במקומו. כבוד - ידאג לכל צרכיו, מאכילהו ומשקהו, מלבישו ומנעילו...

17. **מהו לקט וכמה שיבולים נחשבות לקט וצריך להשאירם בשדה? (י"ט, ט' רש"י)**

לקט אלו שבולים שנשרו בשעת הקצירה. שבות אחת או שתיים נחשבות לקט ועליו להשאירם בשדה, שלוש שיבולים ויותר אינן נחשבות לקט.

18. **מניין למדנו שעבירה**

גוררת עבירה? (י"ט, י"א)

למדים זאת מהמילים: "לא תגנובו ולא תכחשו ולא תשקרו ולא תשבועו בשמי", שאם גנבת סופך לכחש, סופך לשקר וסופך להשבע לשקר.

19. **מה ההבדל בין "לא תגנובו" לבין "לא תגנוב" שבעשרת הדיברות? (י"ט, י"א רש"י)**

לא תגנובו - אזהרה לגנוב ממון. לא תגנוב - אזהרה לגנוב נפשות.

20. **מניין למדים שיש לדון את חברו לכף זכות? (י"ט, ט"ו רש"י)**

מהמילים "בצדק תשפוט עמיתך". הפשט - לשפוט בצדק. הדרש - לדון לכף זכות.

חלימוד בעלון מוקדש

נועה בת עפרה לאה מזל טוב, לזיווג הגון, ברכה והצלחה

לרפואתם השלמה והמהירה של אלרועי בן אורטל,

נעם אלעד דרור בן אביטה יוכבד רבקה נ"י

לעילוי נשמת יצחק בן וירג'ניה בן יהושע (פייג) ז"ל